

**Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava**

Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus
Eesti keel Kirjandus	keel kui rahvuskultuuri kandja	õpilase maailmapildi avardamine	meedia- ja kirjandus-tekstid	kuulamis- ja lugemisoskus	suulise ja kirjaliku suhtluse oskused	andmete lugemine diagrammidelt, joonistelt, tabelitest	meedia- ja kirjandus-tekstid
	funktsionaalne kirjaoskus	igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamine		eri liiki tekstide mõistmine	suhtlus-partneri arvestamine		igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamine
	kriitiline suhtumine teabeallikatesse	Ettekujutus inimsuhetest		eri liiki tekstide koostamine	oma seisukohtade esitamine		
	ilukirjandus- ja aimetekstid			fakti ja arvamuse eristamine	põhjendamise oskus		
	oma maa ja teiste rahvaste kultuuripärand			oma arvamuse kujundamine ja sõnastamine			
	ilumeele kujundamine						
Võõrkeeled	õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimine	erinevate õpitöövormide kasutamine (nt rühmatöö, projektöpe)	võõrkeeleõppes kasutatav temaatika	erinevate õpistrateegiatega rakendamine (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine)	hea eneseväljendus teksti mõistmine	oskus võõrkeeles arvutada (nt sisseoste tehes)	toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärgid ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega
	kultuurilisest eripärast lähtuvate väärtussüsteemide aktsepteerimine	aktiivne osavõtt õpitava keelega seotud kultuuriprogrammidest	arutlused, rollimängud	eneserefleksioon	tekstiloome		
				õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine (nt Euroopa keelemapi põhimõtetest lähtuvalt)			
				oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine			

Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava
Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus
Matemaatika	loogiliste mõttekäikude elegantsi ning õpitavate geomeetriliste kujundite ilu tunnetamine	koostööoskuse arenemine rühmatöös	iseseisva ülesannete lahendamise kaudu oma matemaatiliste võimete hindamine ja arendamine	õpitavast materjalist arusaamine ning materjali sügavuti tunnetamine	oma mõtte selge, lühike ja täpne väljendamine		oskus näha ja sõnastada probleeme, genereerida ideid ning kontrollida nende headust
	tutvumine eri maade ja ajastute matemaatikute töödega	vastavasisuliste tekstülesannete lahendamise kaudu vastutustunde arenemine		analüüsimise oskuse arenemine	tekstülesannete lahendamise kaudu teksti mõistmise oskuse arenemine: olulise eristamine ebaolulisest ja etteantud suuruse leidmiseks vajaliku info otsimine		
		arhitektuuri ja looduse seose tunnetamine (nt sümmeetria, kuldlõige)		..	probleemülesandeid lahendades tulemuste kriitilise hindamine		
	püsivuse, sihikindluse ja täpsuse arenemine			üldistamise ja analoogia kasutamise oskus: oskus kanda õpitud teadmisi üle sobivatesse kontekstidesse	valmisoleku kujundamine erinevatel viisidel (tekst, graafik, tabel, diagramm, valem) esitatud info mõistmiseks, seostamiseks ja edastamiseks		
	salliv suhtumine erinevate matemaatiliste võimetega õpilastesse			õpilases arusaama kujundamine, et keerukaid ülesandeid on võimalik lahendada üksnes tema enda iseseisva mõtlemise teel	suutlikkus formaliseerida tavakeeles esitatud infot ning vastupidi: esitada matemaatiliste sümbolite ja valemite sisu tavakeeles		

Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava
Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus			
Loodusõpetus		õppekäigud õppetegevused, kus õpilased teevad koostööd	ohtude nägemine oma tegevuses ohtlike olukordade vältimine	uurimuslik õpe		objektide loendamine ja mõõtmine	õppekäigud praktilised ja uurimuslikud tööd			
						uurimuslikes töödes tulemuste graafiline vormistamine				
						loodusobjektide mudelite loomine ja objektide kvantitatiivne kirjeldamine				
						põhjus-tagajärg seose teadvustamine				
Bioloogia	positiivse hoiaku kujundamine erinevate organismide ja keskkonna suhtes	ühiskonnas kehtivate normide tundma õppimine seoses eluslooduse kaitse ning kasutamise	inimese normaalse ehituse ja talitluse ning tavalisemate kõrvalekallete koos nende põhjuste ja vältimise võimalustega tundma õppimine	enesejuhitud õpioskuste kujundamine nii probleemide lahendamisel kui ka uurimusliku õppe rakendamisel reaalses ja arvutipõhistes õppekeskkondades	analüüsi- ja tõlgendamisoskused	uurimuslik õpe, kus on tähtis koht andmete analüüsil ja tõlgendamisel	probleemide sõnastamine			
	teadmiste ja oskuste omandamine enesejuhitud õpiprotsessi kaudu							keskkonnakaitse ja inimese tervise seonduvate teemade käsitlemine	oskuste arendamine hüpoteeside kontrollimiseks ning probleemide lahendamiseks vajalike tegevuste planeerimiseks, läbiviimiseks ja kokkuvõtete tegemiseks	ülesannete lahendamisel sümbolite kasutamine
	tervislike eluviiside kujundamine									õpitava erineval viisil väljendamine
			uute teadmiste omandamiseks oskuste arendamine		matemaatilise info analüüs ja esitamine					

Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava
Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus
Geograafia	positiivse, säästva ja jätkusuutliku hoiaku kujunemine keskkonna suhtes	väitlused, milles arvestatakse lisaks teaduslikele ka seadusandlikke, majanduslikke ning eetilisi-moraalseid aspekte	õpilaste suunamine analüüsima oma nõrku ja tugevaid külgi loodusteaduste õppimisel	õpitu rakendamine igapäevaelus	uurimuslike ülesannete ja probleemide lahendamise tulemuste kirjalik ja suuline esitamine	jooniste, diagrammide, tabelite jms andmete lugemine ja tõlgendamine	uurimused
					geograafia-alaste tekstide koostamine	andmete põhjal jooniste, graafikute, tabelite jms koostamine ja esitamine	projektõpe
					tekstide analüüs ja tõlgendamine		majandusteemad
Füüsika	energeetika-probleemide dilemma-ülesanded	koostöö, üksteisega arvestamine praktilistes töödes, projektides, rühmatöös ja rollimängudes	arusaamise kujunemine mitme-sugustest looduse ja tehnoloogiaga seotud elukutsetest	probleemide lahendamiseks vajalike tegevuste planeerimine, läbiviimine ja kokkuvõtete tegemine	füüsikaliste terminite ja teaduskeelega omase stiili korrektne kasutus	matemaatiliste oskuste arendamine: tehned kümne-astmetega, protsentarvutused, seoste rakendused füüsika ülesannete lahendamisel	probleemide sõnastamine ja nende lahendamiseks sobilike strateegiatega väljatöötamine
						tulemuste esitamine tabelite ja joonistena	eesmärkide püstitamine probleemide lahendamiseks
					uute teadmiste saamise väärtustamine	enesejuhitud õppimise oskuste kujundamine	analüüs tõlgendamine
Keemia	elukeskkonda säästva ühiskonna arengu väärtustamine	igapäevaelu probleemide lahendamise ja asjatundlike otsuste tegemise oskused				tuginemine matemaatikas omandatud teadmistele, oskustele ja hoiakutele matemaatika õpetamise toetamine	
	tervisliku eluviisi väärtustamine						

Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava
Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus
Ajalugu	suutlikkus mõista humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtusi ning nendest oma tegutsemises juhendada		rahvusliku, kultuurilise ja riikliku enesemääratluse kujundamine	suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet	suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada erinevates suhtlusolukordades teabe- ja tarbetekstide ning ilukirjanduse lugemine ja mõistmine eri liiki tekstide kirjutamine, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili õigekeelsuse ning väljendusrikka keele väärtustamine	suutlikkus kasutada erinevaid ülesandeid lahendades matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid	
				õppetegevuse ja tagasiside kaudu eneseanalüüsi oskuse omandamine ning selle järgi oma edasiõppimise kavandamine			
				õpitu kasutamine erinevates kontekstides ja probleeme lahendades			
				õppimise planeerimine			
Ühiskond	suutlikkus mõista humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtusi ning nendest oma tegutsemises juhendada Oskus seista vastu kesksete normide rikkumisele		rahvusliku, kultuurilise ja riikliku enesemääratluse kujundamine.	suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet	suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada erinevates suhtlusolukordades teabe- ja tarbetekstide ning ilukirjanduse lugemine ja mõistmine eri liiki tekstide kirjutamine, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili õigekeelsuse ning väljendusrikka keele väärtustamine	suutlikkus kasutada erinevaid ülesandeid lahendades matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid	probleemide ja neis peituvate võimaluste nägemine eesmärkide püstitamine ideede genereerimine ja nende teostamine initsiatiivikuse ja vastutuse õppimine koostöö tegemine eesmärkide saavutamiseks tegevust lõpule viimine muutustele paindlik reageerimine arukate riskide võtmine toimetulek ebakindlusega ideede teostamiseks sobivate ja loovate meetodite valimine
				õppetegevuse ja tagasiside kaudu eneseanalüüsi oskuse omandamine ning selle järgi oma edasiõppimise kavandamine			
				õppimise planeerimine			
				õpitu kasutamine erinevates kontekstides ja probleeme lahendades			

Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava
Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodaniku-pädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus
Inimeseõpetus	väärtussüsteemide mõistmise õppimine		suutlikkus mõista ja hinnata iseennast	suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet	suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada erinevates suhtlusolukordades	suutlikkus kasutada erinevaid ülesandeid lahendades matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid	
	mõtete, sõnade ja tunnetega kooskõlas elamise õppimine		tõhusalt ja turvaliselt iseendaga, oma vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervisega seonduvate ja inimsuhetes tekkivate probleemide lahendamine	õppetegevuse ja tagasiside kaudu eneseanalüüsi oskuse omandamine ning selle järgi oma edasiõppimise kavandamine	teabe- ja tarbetekstide ning ilukirjanduse lugemine ja mõistmine		
	oskust seista vastu keskkete normide rikkumisele			õppimise planeerimine	eri liiki tekstide kirjutamine, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili		
	oma valikute põhjendamine		tervislike eluviiside järgimine	õpitu kasutamine erinevates kontekstides ja probleeme lahendades			
	enda heaolu kõrval teiste arvestamine		suutlikkus hinnata oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse				
Tehnoloogia õppeained	läbi ühiste arutelude ning töö ja selle tulemuse analüüsimise oma arvamuse kujundamine ja põhjendamine			töö iseseisev korraldamine alates teabe kogumisest, materjalide ja töötlemisviisi valikust ning lõpetades töö tegemise ja tulemuse analüüsiga – s.o suutlikkus probleeme märgata ning lahendada, võimeid hinnata ja arendada ning oma õppimist juhtida			avatus loominguliste ideedele ja originaalsetele vaatenurkadele
	läbi loovust arendavate tegevuste ja projektide arvamuste ja ideede paljususe arvestamine			tehnoloogia ja erinevate teadmiste omavahelise seose nägemine ja analüüsimine			aineprojektid võimaldavad õpilastel katsetada oma ideede elluviimist mitmesuguste ettevõtlusmudelite kaudu
	töörõõmu tundmine						
	alustatu lõpule viimine						
				teistes õppeainetes õpitu vajalikkuse kogemine praktikas			

Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava
Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus	
Kunst Muusika	kultuuriteadmised ja ühisel kultuuripärandil põhinev kultuuriruum identiteedi osana	koostöövalmiduse kujundamine ja üksteise toetamise väärtustamine läbi uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, arutluste ja esitluste, ühismusitseerimise ja ühistes kunstiprojektides osalemise	oma huvide ja võimete tundma õppimine ning positiivse enesehinnangu kujundamine läbi tagasiside ja eneseanalüüsi	oma õpistiili teadvustamine ning kasutamine eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu	õigekeelsuse ning väljendusrikka keele väärtustamine	matemaatika- ja loodusteaduste areng ülesannete kaudu, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategooriad (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid	üksi- ja rühmatöö	
	individuaalse ning kultuurilise mitmekesisuse väärtustamine						uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, arutluste ja esitluste, ühismusitseerimise ja ühistes kunstiprojektides osalemise	õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega
	teadlik ja kriitiline suhtumine erinevatesse infokanalitesse						koostöövalmiduse kujundamine ja üksteise toetamise väärtustamine läbi uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, arutluste ja esitluste, ühismusitseerimise ja ühistes kunstiprojektides osalemise	uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine
	eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemine läbi käsitletavate teemade, analüüsitavate kunstiteoste ja -sündmuste						koostöövalmiduse kujundamine ja üksteise toetamise väärtustamine läbi uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, arutluste ja esitluste, ühismusitseerimise ja ühistes kunstiprojektides osalemise	ideede väljendamise ja esitlemise erinevate võimaluste katsetamine praktilise loovtegevuse kaudu
	kunside teadvustamine eneseväljenduse vahendina läbi praktilise loomingulise tegevuse ja selle üle arutlemise	kultuurilise ühtsustunde kujundamine läbi kultuurisündmustel osalemise	tegevuse planeerimine					
	erinevate ideede, seisukohtade, probleemilahenduste hindamine	oma seisukohtade kaitsmine ning teiste arvamustest lugupidamine tänu aruteludele kunstiteoste üle inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju teadvustamine	vastutuse võtmine tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest					
	autorsuse austamine	koostöövalmiduse kujundamine ja üksteise toetamise väärtustamine läbi uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, arutluste ja esitluste, ühismusitseerimise ja ühistes kunstiprojektides osalemise						
		koostöövalmiduse kujundamine ja üksteise toetamise väärtustamine läbi uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, arutluste ja esitluste, ühismusitseerimise ja ühistes kunstiprojektides osalemise						
		koostöövalmiduse kujundamine ja üksteise toetamise väärtustamine läbi uurimuslike ja praktiliste rühmatööde, arutluste ja esitluste, ühismusitseerimise ja ühistes kunstiprojektides osalemise						

Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava
Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus
Kehaline kasvatus	arusaama, et tervist tuleb kaitsta ja tugevdada, kujunemine	tähepanelik, abivalmis ja salliv suhtumine kaaslastesse	oskus hinnata oma kehalisi võimeid ning valmisolek neid arendada	oskus analüüsida ja hinnata oma liigutusoskuste ja kehaliste võimete taset ning kavandada meetmeid nende täiustamiseks		sporditehniliste oskuste analüüs, kehalise töövõime näitajate ja sporditulemuste dünaamika selgitamine	oskus näha probleeme ja leida neile lahendusi
	põhjendatud valikute tegemine tervisekäitumises	inimeste erinevuste aktsepteerimine	suutlikkus jälgida ja kontrollida oma käitumist, järgida terveid eluviise ning vältida ohuolukordi				oskus seada eesmäärke, genereerida ideid ning leida sobivaid vahendeid ja meetodeid nende teostamiseks
	abivalmis ja sõbralik suhtumine oma kaaslastesse	iseenda kehtestamine					oma kehaliste võimete ja liigutusoskuste taseme analüüs
	keskkonda säästva liikumise/sportimise harjumuste kujunemine tänu austusele looduse ning inimeste loodud materiaalsete väärtuste vastu.						tegevuste kavandamine ja sihipärane tegutsemine tervise tugevdamise ja töövõime parandamise nimel
	ausa mängu põhimõtete tähtsustamine sportlikes tegevustes						toimetulekuoskuse ja riskeerimisjulguse kujunemine läbi koostöö kaaslastega sportimisel / liikumisel

Jüri Gümnaasium
Põhikooli õppekava
Lisa 3 Üldpädevuste kujundamine ainevaldkondades

	Kultuuri- ja väärtuspädevus	Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Enesemääratlus-pädevus	Õpipädevus	Suhtluspädevus	Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Ettevõtlikkus-pädevus
Informaatika	eneseväljenduse ja loomingu väärtustamine digitaalsete vahendite abil	veebiaruteludes kooli/klassi asjades kaasa rääkimine	informatiivsete kasutajaprofiilide loomine eri veebikeskkondades	õpipädevuse kujunemine digitaalses keskkonnas: info otsimise, töötlemise, analüüsi ja esitlemise oskused; koostöös teadmusloome, oma õppimise kavandamise ja hindamise oskused personaalse	suhtlemine digitaalses keskkonnas	statistilise analüüsi diagrammide ja valemitega seonduvad oskused tabelarvutuse teemad	arvutite ja interneti abil väikeste arendusprojektide läbiviimine innovatsiooni eesmärgil IKT pädevustele rakendusvõimaluste leidmine väljaspool informaatikatundi
	oma loomingu avaldamine virtuaalsetes kogukondades	kooli infosüsteemide korrektne kasutamine	turvaliste salasõnade valimine				
	ksenofoobia ja küberkiusamine	Rühmatööprojektid Sotsiaalvõrgustikud: Facebook, MSN Messenger jne suhtlemisoskuse kujundajatena	isikuandmete kaitse				
	multikultuurilisuse väärtustamine rahvusvaheliste projektide ja heterogeensete tööriühmade kaudu		e-portfoolio	veebipõhise õpikeskkonna kujundamine iga õpilase poolt			
	internetiallikate kasutamisel erinevate vaatenurkade leidmise ja kriitilise suhtumise teadvustamine		õpilase enda arvutikasutamise mustrite ja viiside jälgimine (sh kehaasend ja valgustus, arvutimängu- või internetisõltuvuse vältimine).				
	kultuuripärandi digitaliseerimise, dokumenteerimise ja veebi teel kättesaadavaks muutmise						